

Vejledning om hjælp i forbindelse med pasning af døende

Indledning

1. Denne vejledning erstatter Socialministeriets vejledning nr. 38 af 3. juni 2005 om hjælp i forbindelse med pasning af døende.

Ændringerne i vejledningen omfatter konsekvensrettelser som følge af primært kommunalreformen samt enkelte sproglige ændringer.

Efter kapitel 23 i serviceloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 58 af 18. januar 2007, kan der gives hjælp i forbindelse med pasning af døende. Hjælpen omfatter plejevederlag og hjælp til dækning af udgifter til sygeplejeartikler og lignende.

Vejledningen beskriver reglerne om plejevederlag m.v. i servicelovens kapitel 23.

Afsnit I Plejevederlag

Kapitel 1

Generelt

Pleje af døende

2. Reglerne i servicelovens kapitel 23 omfatter alene hjælp i tilknytning til pleje af døende i eget hjem. Det karakteristiske ved pleje af døende er, at vægten flyttes fra behandling med helbredende sigte til omsorg og lindring. Indsatsen koncentrerer således om at forbedre livskvaliteten i et kortere tidsrum. Ordningen er ikke forbeholdt bestemte sygdomskategorier. Blandt de oftest forekommende sygdomme vil være kræftlidelser, men der kan også være tale om fx langt fremskredne lunge/hjertesygdomme, nyresygdomme og andre lidelser.

Kapitel 2

Etablering af en plejeordning

Service-loven:

§ 119. Personer, som passer en nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem, er efter ansøgning berettiget til at få plejevederlag som nævnt i § 120. Det er en betingelse for at yde plejevederlag, at hospitalsbehandling efter en lægelig vurdering må anses for udsigtsløs, og at den syges tilstand ikke i øvrigt nødvendiggør indlæggelse eller forbliven på sygehus, eller ophold i plejehjem, plejebolig el.lign. Det er endvidere en betingelse, at den syge er indforstået med etableringen af plejeforholdet.

Stk. 2. En arbejdsgiver, der yder løn til en ansat under dennes fravær fra arbejdet i forbindelse med pasning af en nærtstående efter stk. 1, således at den ansatte ikke har en tabt arbejdsindtægt, er berettiget til at få udbetalt det beløb, som den ansatte ellers ville være berettiget til i plejevederlag efter § 120, stk. 1.

Kort levetid

3. Det er en generel betingelse for at give hjælp i forbindelse med pasning af døende efter kapitel 23, at en læge har fastslået, at hospitalsbehandling er udsigtsløs, og at prognosen er kort levetid, oftest 2 til 6 måneder. Der er dog ikke fastsat nogen bestemt tidsgrænse for, hvor længe der kan ydes hjælp efter kapitel 23. Hjælp kan ydes,

så længe lovens betingelser er opfyldt, herunder betingelsen om, at den døende er plejekrævende.

Forsvarligt

4. Lægen skal desuden vurdere, at den plejekrævedes tilstand ikke nødvendiggør indlæggelse eller forbliven på sygehus eller ophold i plejehjem, plejebolig o.l. Det skal altså være muligt og hensigtsmæssigt at pleje den døende i hjemmet. Der må med henblik herpå foretages en vurdering af patientens tilstand, ligesom det må sikres, at boligforholdene ikke udelukker muligheden for pleje i hjemmet.

Det er endvidere en forudsætning for etablering af plejeforholdet, at kommunalbestyrelsen vurderer, at plejeren kan løfte opgaven.

Plejekrævende

5. Det karakteristiske ved pleje af døende er, at vægten flyttes fra behandling med helbredende sigte til omsorg og lindring. Indsatsen koncentrerer sig således om at forbedre livskvaliteten i et kortere tidsrum. En plejeordning vil i de fleste tilfælde blive etableret i umiddelbar forlængelse af et sygehusophold. Det er dog ikke en forudsætning for at etablere en plejeordning, at den døende udskrives direkte fra sygehus til eget hjem.

Nærtstående

6. Som nærtstående anses fx ægtefælle, samlever, børn, forældre og andre, der er så nært knyttet til den døende, at det vil være nærliggende, at denne person yder plejen. Der kan således ikke stilles krav om et egentligt slægtskabsforhold. Det er heller ikke en betingelse, at der har været fælles bopæl forud for plejeforholdets etablering.

Eget hjem

7. Det har ingen betydning, om plejeordningen etableres i den døendes hjem, eller om den døende tager ophold hos plejeren. Der vil således fx kunne udbetales plejevederlag, når den døende tager ophold hos plejeren, uanset om den døende bevarer sin hidtidige bopæl eller ej.

Plejebolig, plejehjem o.l.

8. Plejevederlag kan ikke udbetales, når den døende bor i plejebolig, plejehjem, hospice o.l. Ophold i plejehjem, plejebolig, hospice o.l., hvor

plejen i overvejende grad varetages af et tilknyttet døgnpersonale, sidestilles med indlæggelse eller forbliven på sygehus. Det er således en generel forudsætning for at etablere eller fortsætte en plejeordning, at den døendes tilstand ikke nødvendiggør ophold i institutionslignende boformer, hvor plejen varetages af et tilknyttet døgnpersonale.

Frivillig aftale

9. Den døende og den, der påtager sig plejeopgaven, skal være enige om, at der etableres en plejeordning i eget hjem. Det er en grundlæggende forudsætning for etablering af et plejeforhold, at det er baseret på frivillighed. Reglerne om plejevederlag må således ikke bruges som pression over for nærtstående, som ikke mener, at de er i stand til at påtage sig plejeopgaven eller over for den døende, som ikke selv ønsker at blive plejet af en nærtstående.

Information

10. Pleje af døende i hjemmet kan være en stor fysisk og psykisk belastende opgave. Det er derfor vigtigt, at den døende og den, der ønsker at påtage sig plejeopgaven, informeres grundigt om sygdommen, det forventede forløb og de hjælpemuligheder, der kan tilbydes under et plejeforløb i hjemmet.

Det er samtidig vigtigt, at plejeren og den døende informeres om forhold, der kan få økonomisk betydning, herunder særlige ønsker, som fx valg af sikringsgruppe. I denne forbindelse bør kommunalbestyrelsen informere om muligheden for at skifte sikringsgruppe. Overflytning mellem sikringsgruppe 1 og 2 sker ved henvendelse til kommunalbestyrelsen med virkning 14 dage efter, kommunalbestyrelsen har modtaget skriftlig anmodning herom.

Kommunalbestyrelsen bør desuden informere plejeren om mulighederne for at få plejevederlag og om, hvor stort et beløb, der i givet fald kan udbetales.

Det er dog ikke en betingelse for at etablere en plejeordning, at plejeren modtager plejevederlag. Etablering af en plejeordning kan have betydning for muligheden for hjælp til sygeplejeartikler og lignende, se punkt 50.

Ekstra hjælp fra kommunen

11. Kommunalbestyrelsens almindelige tilbud

om hjælp til syge og personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne skal også gives til døende, der plejes i hjemmet af en nærtstående. Kommunalbestyrelsen skal således oplyse om mulighederne for at få fx personlig og praktisk hjælp, hjemmesygepleje, døgnpleje, hjælpemidler, boligændringer, smertebehandling og aflastningsophold. Selv om en nærtstående påtager sig plejeopgaven, vil der ofte være behov for, at kommunalbestyrelsen giver ekstra hjælp.

Samarbejde

12. Der bør lige fra plejeforholdets etablering være et nært samarbejde mellem den praktiserende læge, plejeren, den døende og kommunen. Det kan være en fordel, at kommunalbestyrelsen udpeger en kontaktperson, som kan koordinere indsatsen. Det vil normalt også være en forudsætning for at kunne passe en døende i hjemmet, at der er mulighed for at få bistand fra læge og kommune uden for normale træffetider.

Kapitel 3

Ansøgning, udbetaling m.v.

Ansøgning om plejevederlag

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

§ 9 b.

Stk. 2. Plejevederlag og hjælp til sygeplejeartikler og lign., jf. §§ 120 og 122 i lov om social service, udbetales af den kommune, hvori plejeforholdet finder sted.

13. Ansøgning om plejevederlag skal indgives til den kommune, som plejeforholdet ønsket etableret i. Når plejeforholdet er etableret, er det den kommune, hvori plejeforholdet finder sted, som skal udbetale plejevederlag og hjælp til sygeplejeartikler. Dette fremgår af § 9 b, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Der henvises til punkt 284 i Socialministeriets vejledning af 3. oktober 2006 om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Plejeren bor i udlandet, og den døende bor i Danmark

14. Enhver, der opholder sig lovligt i Dan-

mark, har ret til hjælp efter serviceloven. En pårørende med bopæl i udlandet, som har mulighed for at tage lovligt ophold i Danmark, vil derfor kunne få plejevederlag ved pasning af en herboende døende.

Pårørende, der efter bestemmelser i EU-retten er omfattet af dansk lovgivning om social sikring, herunder reglerne om sygedagpenge, kan få plejevederlaget beregnet på grundlag af det sygedagpengebeløb, som de pågældende er berettiget til, se servicelovens § 120, stk. 1. Ellers vil den pårørende være berettiget til plejevederlagets basisbeløb, se lovens § 120, stk. 2.

Den døende bor i udlandet

15. Der kan som hovedregel ikke udbetales plejevederlag til pleje af en døende i udlandet. EU-retten betyder dog, at der i nogle tilfælde er ret til plejevederlag ved pasning af en døende, der bor inden for EU, EØS og Schweiz.

Hvis den døende bor inden for EU, EØS og Schweiz, og modtageren af plejevederlaget er arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende og i medfør af EF-forordning nr. 1408/71 er omfattet af dansk lovgivning om social sikring, eller som pensionist har ret til sygeforsikring for dansk regning, vil fællesskabsrettens regler medføre, at plejevederlaget kan udbetales inden for EU, EØS og Schweiz.

Hjælpen ydes i dette tilfælde af plejerens opholds-kommune. Kommunalbestyrelsen må indhente de nødvendige oplysninger til at behandle sagen fra den pågældende borger, som søger om plejevederlag. I det omfang dette ikke er muligt, kan kommunalbestyrelsen tage kontakt til myndighederne i det pågældende land. Ifølge forordning 1408/71, artikel 84, skal medlemsstaternes myndigheder og institutioner yde hinanden bistand med henblik på anvendelsen af denne forordning.

En døende med bopæl i udlandet kan efter EF-forordning nr. 1408/71 have ret til hjælp til sygeplejeartikler og lignende efter servicelovens § 122, hvis den døende i medfør af fællesskabsretten er omfattet af dansk lovgivning om social sikring. Hjælpen ydes af bopælsstaten efter dennes lovgivning. Bopælsstaten vil da have mulighed for at rette et refusionskrav mod den danske stat. Hjælp efter § 122 til en døende i udlandet forudsætter altså, at denne ydelse også findes i bopælsstatens lovgivning. I modsat fald kan den

døende få hjælpen udleveret under kortvarigt lovligt ophold i Danmark.

EU-retten regulerer ikke forholdene for personer, der ønsker at pleje en døende uden for EU, EØS og Schweiz. EU-retten giver derfor ikke ret til at modtage plejevederlag ved pleje af en døende med bopæl uden for EU, EØS og Schweiz.

Den Sociale Sikringsstyrelse vejleder om, hvorvidt en person er omfattet af dansk lovgivning under ophold eller bopæl i EU, EØS og Schweiz.

Både den døende og plejeren bor i udlandet

16. Det fremgår af de to foranstående punkter, at der i dette tilfælde kan være ret til plejevederlag, hvis den døende bor inden for EU, EØS og Schweiz området, og plejeren i medfør af fællesskabsretten er omfattet af dansk lovgivning om social sikring, eller som pensionist har ret til sygeforsikring for dansk regning.

Refusion til arbejdsgiveren

17. Plejevederlaget kan udbetales som refusion til arbejdsgiveren. En arbejdsgiver, der yder fuld løn til en ansat under dennes fravær fra arbejdet, således at den ansatte ikke har en tabt arbejdsindtægt, er berettiget til at få udbetalt det beløb, som den ansatte ellers ville være berettiget til i plejevederlag efter servicelovens § 120, stk. 1.

Kapitel 4

Tjenestefrihed m.v.

18. Lønmodtagere har en lovmæssig ret til fravær i forbindelse med pasning af døende efter servicelovens § 119, jf. lov om lønmodtagernes ret til fravær fra arbejde af særlige familiemæssige årsager.

19. Lønmodtagere har ret til fravær fra arbejdet i den eller de perioder, hvor lønmodtageren modtager plejevederlag i henhold til § 119 i lov om social service

Loven anvendes dog ikke, hvis lønmodtageren er omfattet af en kollektiv overenskomst, der giver tilsvarende rettigheder.

En lønmodtager, der ønsker at udnytte den lovmæssige ret til fravær, skal senest samtidig med indgivelse af ansøgning om plejevederlag til kommunalbestyrelsen give arbejdsgiveren meddelelse om det forventede tidspunkt for pleje-

jeorlovens påbegyndelse og om den forventede varighed af plejeorloven.

Lønmodtageren skal senest 2 hverdage efter den nærtståendes død underrette arbejdsgiveren om, hvornår arbejdet genoptages. Lønmodtageren har pligt til at genoptage arbejdet 14 dage efter den nærtståendes død, medmindre andet aftales med arbejdsgiveren.

I tilfælde af afbrydelse af plejeforholdet skal lønmodtageren underrette arbejdsgiveren herom hurtigst muligt og samtidig hermed underrette arbejdsgiveren om, hvornår arbejdet genoptages. Lønmodtageren har pligt til at genoptage arbejdet senest 14 dage efter plejeforholdets afbrydelse, medmindre andet aftales med arbejdsgiveren.

Loven om ret til fravær fra arbejde af særlige familiemæssige årsager, herunder ved pasning af døende efter servicelovens § 119, hører under Familie- og Forbrugerministeriet. Spørgsmål om disse regler skal derfor rettes til Familie- og Forbrugerministeriet.

Kapitel 5

Beregning af plejevederlag, beskatning m.v.

Service-loven:

§ 120. Plejevederlag efter § 119 udgør 1,5 gange det dagpengebeløb, som modtageren i tilfælde af egen sygdom ville have ret til efter lov om sygedagpenge, jf. dog stk. 2. Selvstændigt erhvervsdrivende, der ikke er tilmeldt den frivillige forsikring, eller som i henhold til den frivillige forsikring har ret til dagpenge fra tredje fraværsdag, kan få udbetalt plejevederlag fra første fraværsdag. Plejevederlaget kan ikke overstige den hidtidige indtægt, jf. § 47 i lov om sygedagpenge.

Stk. 2. Personer, som ikke er berettiget til plejevederlag efter stk. 1, får udbetalt 11.609 kr. månedligt i plejevederlag. Personer, som er berettiget til plejevederlag efter stk. 1, kan vælge i stedet at få udbetalt et plejevederlag som anført i 1. pkt. Plejevederlaget kan i dette tilfælde, jf. 1. og 2. pkt., ikke udbetales sammen med en anden offentlig forsørgelsesydelse. Hvis flere personer deles om plejeopgaven, nedsættes beløbet svarende til den pågældendes forholdsmæssige andel af plejeopgaven.

Stk. 3. Hvis flere personer deles om ple-

jeopgaven, kan det samlede plejevederlag ikke overstige 1,5 gange det maksimale sygedagpengebeløb efter § 50, stk. 1, i lov om sygedagpenge.

Stk. 4. I ganske særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte at yde plejevederlag med et højere beløb end anført i stk. 1-3.

Generelt

20. Plejevederlaget udgør enten et beløb, som beregnes ud fra det dagpengebeløb, som plejeren ville være berettiget til i tilfælde af egen sygdom, se lovens § 120, stk. 1, eller et i loven fastsat beløb på 11.609 kr. kr. i 2005-niveau (basisbeløbet), se lovens § 120, stk. 2. Personer, der er berettiget til at få beregnet plejevederlag på grundlag af sygedagpengebeløbet, kan vælge i stedet at få udbetalt basisbeløbet, hvis dette skønnes mere fordelagtigt.

Personer, der ikke er berettiget til sygedagpenge i tilfælde af egen sygdom, får udbetalt basisbeløbet. Hvis de forud modtog en anden offentlig forsørgelsesydelse forudsættes denne at opføre i den periode, hvor de modtager plejevederlag.

Kapitel 6

Beregning af plejevederlag når plejeren har ret til sygedagpenge

Beregning

21. Plejevederlaget udgør 1,5 gange det beløb, som modtageren i tilfælde af egen sygdom ville være berettiget til efter § 50, stk. 1, i lov om sygedagpenge. Plejevederlaget kan dog ikke overstige plejerens hidtidige indtægt opgjort efter § 47 i lov om sygedagpenge. Plejevederlagets størrelse er uafhængigt af plejerens eller den døendes økonomiske forhold.

Arbejdsledige

22. Arbejdsledige modtager det samme beløb i sygedagpenge, som de kunne have modtaget i dagpenge fra deres arbejdsløshedskasse. Plejevederlaget kan ikke overstige den hidtidige indtægt. Arbejdsledige vil derfor modtage et plejevederlag, der svarer til det beløb, som de hidtil har modtaget i arbejdsløshedsdagpenge. Da der skal betales arbejdsmarkedsbidrag af plejevederlag, men ikke af arbejdsløshedsdagpenge, vil det

udbetalte beløb dog være mindre. Hvis der skønnes fordelagtigt, vil den arbejdsledige kunne vælge i stedet at få udbetalt basisbeløbet efter servicelovens § 120, stk. 2.

Pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom

23. En person, der passer en nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom efter servicelovens § 118, er ansat af kommunen. Den pågældende er i tilfælde af egen sygdom berettiget til sygedagpenge beregnet på grundlag af indtægten i dette ansættelsesforhold. Såfremt den pågældende overgår til at modtage plejevederlag efter servicelovens § 119, vil den pågældende være berettiget til et plejevederlag beregnet på grundlag af det sygedagpengebeløb, som pågældende ville være berettiget til i tilfælde af egen sygdom. Dette sygedagpengebeløb beregnes på grundlag af indtægten i den forudgående § 118-periode. Plejevederlaget kan ikke overstige den hidtidige indtægt, som i dette tilfælde er indtægten i § 118-perioden.

Deltidspleje

24. Hvis en nærtstående nedsætter sin arbejdstid for at udføre plejeopgaven beregnes plejevederlaget forholdsmæssigt svarende til den nedsatte arbejdstid.

Feriepenge

25. Plejeren optjener ikke feriepenge i plejeperioden, da der ikke er tale om et ansættelsesforhold.

Kapitel 7

Om ret til sygedagpenge

Arbejdsdirektoratet

26. Reglerne om sygedagpenge hører under Beskæftigelsesministeriet (Arbejdsdirektoratet). Der henvises til lov om sygedagpenge. Spørgsmål herom skal derfor rettes til Arbejdsdirektoratet. Nedenfor er alene anført nogle hovedpunkter vedrørende disse regler, som derfor ikke kan danne grundlag for sagsbehandlingen.

Personkreds

27. Ret til at modtage sygedagpenge fra kommunen i tilfælde af egen sygdom, har lønmodtagere og selvstændigt erhvervsdrivende, der op-

fylder beskæftigelseskravet i sygedagpengeloven.

Personer, der modtager løn under sygdom, fx funktionærer, er også berettiget til plejevederlag, såfremt de opfylder beskæftigelseskravet i sygedagpengeloven.

Selvstændigt erhvervsdrivende har ret til plejevederlag fra første hele fraværdsdag i plejeperioden. Det er ikke en betingelse, at den selvstændige har tegnet en frivillig sygedagpengeforsikring.

Beskæftigelseskrav for lønmodtagere

28. Ret til sygedagpenge fra kommunen har lønmodtagere, se sygedagpengelovens § 32, stk. 1, der

- har været tilknyttet arbejdsmarkedet uafbrudt i de seneste 13 uger før sygdommens indtræden og i denne periode har været beskæftiget i mindst 120 timer samt ikke har ret til dagpenge fra arbejdsgiveren for samme periode og beskæftigelsesforhold, eller
- hvis uarbejdsdygtigheden ikke var indtrådt, ville have været berettiget til arbejdsløshedsdagpenge eller en ydelse, der træder i stedet herfor, se lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., eller
- inden for den seneste måned har afsluttet en erhvervsmæssig uddannelse af mindst 18 måneders varighed, eller
- er elever i lønnet praktik i en uddannelse, der er reguleret ved eller i henhold til lov, eller
- er ansat i fleksjob, jf. kapitel 13 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Ved vurderingen af om beskæftigelseskravet i sygedagpengelovens § 32, stk. 1, er opfyldt, bortses fra perioder på indtil 2 år, hvor der er ydet plejevederlag.

Beskæftigelseskrav for selvstændigt erhvervsdrivende

29. For selvstændigt erhvervsdrivende, herunder medarbejdende ægtefæller, er det en betingelse for retten til sygedagpenge, at den pågældende har drevet selvstændig erhvervsvirksomhed i mindst 6 måneder inden for de sidste 12 måneder, heraf den seneste måned før fraværet, se sygedagpengelovens § 42, stk. 1.

Den selvstændige erhvervsvirksomhed skal være udøvet i mindst halvdelen af den normale overenskomstmæssige arbejdstid.

Ved vurderingen af om beskæftigelseskravet i sygedagpengelovens § 42, stk. 1, er opfyldt, bortses fra perioder på indtil 2 år, hvor der er ydet plejevederlag.

Om indtægtsgrundlaget ved beregning af sygedagpenge for lønmodtagere

30. Efter sygedagpengelovens § 47, stk. 1, beregnes sygedagpengene som hovedregel på grundlag af den timeindtægt, som lønmodtageren ville være berettiget til under sygefraværet efter betaling af arbejdsmarkedsbidrag. I timefortjenesten indgår foruden grundlønnen sædvanlige tillæg, fx personlige tillæg m.v. Derimod omfatter timefortjenesten ikke feriegodtgørelse, pensionsbidrag og ATP-bidrag.

Der betales arbejdsmarkedsbidrag af plejevederlaget. Det forhold, at grundlaget for beregningen af plejevederlaget (via sygedagpengene) er en timeindtægt efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag, har ikke betydning for spørgsmålet om, hvorvidt der skal betales arbejdsmarkedsbidrag af plejevederlaget.

Om indtægtsgrundlaget ved beregning af sygedagpenge for selvstændige

31. Sygedagpenge til selvstændigt erhvervsdrivende, herunder medarbejdende ægtefæller, beregnes på grundlag af arbejdsfortjenesten ved erhvervsvirksomheden. Som beregningsgrundlag anvendes årsopgørelsens oplysninger om overskud af erhvervsvirksomheden m.m., herunder egne sygedagpenge, som man har modtaget i det pågældende år.

Når den selvstændige kun har drevet virksomhed i en kortere periode og derfor ikke har kunnet indgive selvangivelse som selvstændig for et helt regnskabsår, anvendes som dokumentation enten den seneste årsopgørelse som lønmodtager eller et revisorattesteret regnskab for virksomheden, som er opgjort efter de samme principper som årsopgørelsen.

Kapitel 8

Beregning af plejevederlaget når plejeren ikke har ret til sygedagpenge

Fast beløb

32. Når plejeren ikke er berettiget til sygedagpenge, udgør plejevederlaget et fast beløb (basisbeløbet), se servicelovens § 120, stk. 2. Beløbet er et skattepligtigt. Personer, der er berettiget til

at få beregnet plejevederlag på grundlag af sygedagpengebeløbet, kan vælge i stedet at få udbetalt basisbeløbet.

Samordning med andre offentlige forsørgelsesydelse

33. Basisbeløbet kan ikke udbetales sammen med en anden offentlig forsørgelsesydelse, fx social pension, efterløn m.v., som ikke er betinget af, at modtageren skal udnytte sine arbejdsmuligheder. Modtager ansøgeren en anden forsørgelsesydelse, skal udbetalingen heraf derfor ophøre i den periode, hvor der udbetales plejevederlag. Ansøgeren overgår dermed fra den hidtidige forsørgelsesydelse til at være modtager af plejevederlag. Det kan have afledte konsekvenser. Ydelser, der forudsætter, at pågældende modtager en anden offentlig forsørgelsesydelse (som bortfalder), vil dermed også bortfalde. Fx vil en folkepensionist, der overgår til at modtage plejevederlag, ikke kunne modtage boligydelse samtidig med plejevederlaget. Hvis der er en anden folkepensionist i husstanden, kan husstanden dog fortsat modtage boligydelse.

Oplysningspligt

34. En ansøger om plejevederlag har pligt til at oplyse kommunalbestyrelsen om, hvorvidt pågældende modtager andre forsørgelsesydelse. Ansøgeren har også oplysningspligt over for den myndighed, som hidtil har udbetalt den pågældende forsørgelsesydelse. Kommunalbestyrelsen skal gøre ansøgeren opmærksom på denne oplysningspligt.

Udbetalingsregler

35. Der er ikke fastsat regler om, hvordan plejevederlaget udbetales. Kommunalbestyrelsen kan således tilrettelægge udbetalingen på den måde, der skønnes mest hensigtsmæssigt. Kommunalbestyrelsen kan herunder bestemme, om udbetalingen skal ske forud eller bagud. Udbetalingen kan ske, når der er truffet afgørelse om bevilling af plejevederlag, og betingelserne for udbetaling heraf i øvrigt er til stede (fx at plejeren ikke modtager en anden forsørgelsesydelse).

Særligt vedrørende samordning med social pension

36. I § 38 a i lov om social pension og i § 37 a i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig

og almindelig førtidspension m.v. er fastsat, at pensionsudbetalingen standser med virkning fra den 1. i måneden efter, at der er bevilget plejevederlag. Det er en forudsætning, at der kan udbetales plejevederlag fra tidspunktet for ophøret af pensionsudbetalingen.

Udbetalingen af pension genoptages med virkning fra den 1. første i den måned, hvor den døende dør, eller modtageren af plejevederlag anmoder herom. Derved sikres det, at plejeren har ret til efterlevelsespension, hvis der var tale om to gifte eller samlevende pensionister. Ligeledes vil den pågældende kunne være berettiget til boligydelse i den måned.

Hvis der er udbetalt plejevederlag for dødsfaldsmåneden, skal dette tilbagebetales. Der kan dog ikke kræves tilbagebetalt mere, end der er dækning for i den pågældende måneds pension.

Genoptagelse af pensionsudbetalingen sker uden ansøgning. Pensionssagen skal således ikke genoptages i forbindelse med, at pensionsudbetalingen genoptages.

Rådgivning

37. Det kan i nogle tilfælde være vanskeligt at overskue, om det er mere fordelagtigt at modtage plejevederlag end en anden offentlig forsørgelsesydelse. Det vil fx ofte gælde for folkepensionister, da der skal tages hensyn til konsekvenserne for pågældendes boligydelse, varmetillæg og andre ordninger, som forudsætter, at pågældende modtager pension. Det samme kan gøre sig gældende i forhold til andre offentlige forsørgelsesydelse. I den forbindelse er kommunalbestyrelsen forpligtiget til at rådgive den pågældende om, hvad der er mest fordelagtigt for den enkelte.

Flere deler plejeopgaven

38. Hvis en person deler plejeopgaven med andre nærtstående, nedsættes plejevederlaget (basisbeløbet) svarende til den pågældendes forholdsmæssige andel af plejeopgaven.

Hvis en person, som ikke deler plejeopgaven med andre nærtstående, men på grund af fx fortsat erhvervsarbejde efter kommunens konkrete vurdering kun påtager sig en vis andel af plejeopgaven, nedsættes plejevederlaget (dvs. basisbeløbet) tilsvarende forholdsmæssigt.

Kapitel 9

Fælles beregningsregler, skat, arbejdsmarkedsbidrag m.v.

Maksimumsgrænse for det samlede plejevederlag

39. Hvis flere personer udfører plejeopgaven, kan det samlede plejevederlag ikke overstige et beløb, der svarer til 1,5 gange det højeste beløb efter sygedagpengelovens § 50, stk. 1, se dog punkt 40.

En overskridelse af maksimumsgrænsen vil kun kunne forekomme, hvis en del af plejeopgaven varetages af personer, der modtager hjælp efter servicelovens § 120, stk. 1, dvs. får beregnet plejevederlag med udgangspunkt i sygedagpengereglerne. Disse personers samlede plejevederlag reduceres svarende til overskridelsen. Plejevederlaget til personer, der modtager en andel af basisbeløbet, svarende til deres andel af plejeopgaven, se punkt 38, berøres ikke.

Undtagelsesvis højere beløb

40. Kommunalbestyrelsen kan i ganske særlige tilfælde beslutte at udbetale et plejevederlag, der er højere end 1,5 gange det højeste sygedagpengebeløb. Kommunalbestyrelsen afgør efter en konkret vurdering, om der foreligger særlige forhold. Som eksempler kan nævnes store forsørgerbyrder eller andre høje, faste og rimelige udgifter, som ellers kunne hindre ansøgeren i at pleje den døende.

Dækning af plejerens udgifter

41. Plejeren kan ikke få dækket udgifter, som pågældende måtte have i tilknytning til plejeopgaven, fx udgifter til kørsel.

Skat m.v.

42. Plejevederlaget udbetales af kommunen, men der er ikke tale om et ansættelsesforhold med kommunalbestyrelsen som arbejdsgiver. Kommunen skal dog alligevel indeholde A-skat og arbejdsmarkedsbidrag og SP-bidrag af plejevederlaget (bidraget til Særlig Pensionsopsparring – SP – er midlertidigt suspenderet, indtil videre for årene 2004-2007). Kommunen skal ikke trække ATP-bidrag i plejevederlaget, da der ikke skal betales ATP-bidrag af plejevederlag. Plejevederlaget er skattepligtigt og skal derfor selvangives.

Det forudsættes, at de sociale myndigheder oplyser skattemyndighederne om det udbetalte plejevederlag.

Kapitel 10

Ophør af plejeforhold og plejevederlag

Serviceoven:

§ 121. Retten til plejevederlag ophører ved plejeforholdets afslutning. Ved den plejekrævendes død bevares retten til plejevederlag i indtil 14 dage efter dødsfaldet. Den plejekrævendes indlæggelse af kortere varighed på sygehus eller lignende medfører ikke i sig selv bortfald af plejevederlag.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan undtagelsesvis træffe afgørelse om ophør af retten til plejevederlag, hvis pleje i hjemmet ikke fortsat kan anses for hensigtsmæssig.

Ophør ved dødsfald

43. Plejevederlaget ophører ved den plejekrævendes død. Plejeren har dog ret til at få udbetalt plejevederlag indtil 14 dage efter dødsfaldet.

Baggrunden for denne bestemmelse er, at det ikke kan forventes, at plejeren begynder at arbejde umiddelbart efter dødsfaldet. Hvis plejeren begynder at arbejde før udløbet af 14 dages-perioden ophører udbetalingen af plejevederlag.

Ophør af andre grunde

44. Udbetaling af plejevederlag kan bringes til ophør, når betingelserne for ydelse af plejevederlag ikke længere er til stede.

Det forhold, at den døendes situation tilsyneladende er stabiliseret (pågældende bliver ikke dårligere), eller at tilstanden har strakt sig væsentligt udover det oprindeligt forventede tidsrum, kan ikke i sig selv begrunde, at plejevederlaget bringes til ophør. Det afgørende er i den forbindelse vurderingen af, hvorvidt det fortsat efter en lægelig bedømmelse gælder, at prognosen er kort levetid (oftest 2-6 måneder).

Det er ligeledes en betingelse, at den døende fortsat har et behov for pleje og omsorg. Det kommer an på en konkret vurdering, om dette er opfyldt.

Hvis plejeforholdet ophører af andre grunde end den plejekrævendes død, ophører plejevederlaget, når plejeforholdet afsluttes.

Plejeren og den plejekrævende kan til hver en tid og uden varsel bringe plejeforholdet til ophør. Kommunalbestyrelsen kan desuden undtagelsesvis beslutte, at plejevederlaget skal ophøre, hvis det viser sig, at pleje i hjemmet ikke mere kan anses for hensigtsmæssig; fx fordi det skønnes for uforsvarligt.

Midlertidig indlæggelse

45. Selv om plejen foregår i hjemmet, kan der blive behov for, at den døende indlægges midlertidigt, fx som led i aflastning. Efter servicelovens § 84 skal kommunalbestyrelsen sørge for tilbud om afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Kortvarige ophold i sygehus, plejebolig, plejehjem o.l., medfører ikke i sig selv, at plejevederlaget bortfalder. Der kan ikke fastsættes nogen bestemt tidsgrænse for længden af et kortere ophold. Det må bero på en konkret vurdering, hvori kan indgå, om indlæggelsen sker med udskrivning til videre plejeforhold for øje.

Afsnit II Anden hjælp

Kapitel 11

Anden hjælp i stedet for plejevederlag

Andre muligheder i serviceloven m.v.

46. Hvis den nærtstående ikke ønsker at få plejevederlag, kan kommunalbestyrelsen eventuelt yde hjælp efter andre bestemmelser:

a. *Den døende kan ansætte den pårørende.* Hvis den døende modtager personlig og praktisk hjælp i mere end 20 timer om ugen, er der mulighed for, at den døende efter servicelovens § 95, stk. 2, kan få udbetalt et kontant beløb i stedet for at få naturaliehjælp. Personkredsen for servicelovens § 95, stk. 2, er personer med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Den døende kan herefter selv ansætte en person - f.eks. en pårørende - til at udføre opgaverne.

b. *Den døende kan selv udpege hjælperen.* Der er også mulighed for, at den døende vælger at gøre brug af retten til selv at udpege en person til at udføre personlig eller praktisk hjælp, se servi-

celovens § 94. Den udpegede person skal godkendes og ansættes af kommunalbestyrelsen.

Både løsning a. og b. indebærer, at den pårørende overtager de opgaver, som plejepersonalet ellers skulle udføre. Vedkommende påtager sig dermed et ansvar for at levere den nødvendige personlige og praktiske hjælp til den døende i overensstemmelse med afgørelsen om den tildelte hjælp. Kommunens visitator bør nøje vurdere, om det vil være hensigtsmæssigt at vælge disse løsninger som følge af det ansvar, der følger af at være henholdsvis arbejdsgiver og arbejdstager.

c. *Merudgiftsydelse.* I nogle situationer vil det også være muligt at kompensere den døende yderligere tilskud. Efter servicelovens § 100 yder kommunalbestyrelsen hjælp til dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer mellem 18 år og folkepensionsalderen (der i dag er 65 år) med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når merudgiften er en følge af den nedsatte funktionsevne. Med varigt nedsat funktionsevne forstås en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der må sættes ind med betydelige hjælpeforanstaltninger.

d. *Plejetillæg.* Personer, der får førtidspension efter de regler, der var gældende før 1. januar 2003, er ikke berettiget til merudgiftsydelse, med mindre de tillige er bevilget personlig hjælpeordning efter servicelovens § 96. De kan i stedet søge om et plejetillæg efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. Plejetillæg kan tilkendes personer i alderen 18 år til folkepensionsalderen (der i dag er 65 år), der har fået tilkendt pension efter de regler, der var gældende før 1. januar 2003. Plejetillæg udbetales med en fast ydelse, som den berettigede selv kan disponere over til dækning af behovet. Plejetillægget tildeles efter en konkret vurdering af plejehøvet sammenholdt med den hjælp, der i øvrigt ydes den pågældende.

De ovenfor nævnte andre muligheder for hjælp er ikke udtømmende, fx kan der være mulighed for hjælp efter servicelovens kapitel 22 om pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom, og efter servicelovens § 42 om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste ved pasning af børn med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

Afsnit III

Hjælp til sygeplejeartikler m.v.

Kapitel 12

Hjælp til sygeplejeartikler og personlig og praktisk hjælp

Service-loven:

§ 122. Kommunalbestyrelsen kan, såfremt udgiften ikke dækkes på anden vis, yde hjælp til sygeplejeartikler og lign., når

- 1) nærtstående i forbindelse med et etableret plejeforhold, jf. § 119, passer en døende,
- 2) kommunen varetager plejen helt eller delvis eller kommunalbestyrelsen yder tilskud efter § 95 til hjælp, som familien selv antager, eller
- 3) et hospice varetager plejen.

Stk. 2. Hjælpen ydes uden hensyn til den pågældendes eller familiens økonomiske forhold.

Formål

47. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at døende personer, som ønsker at blive plejet i hjemmet, ikke påføres udgifter til sygeplejeartikler og lignende, som de ikke ville have haft under indlæggelse på sygehus.

Udtrykket »kan yde hjælp« i lovtæksten skal ikke forstås sådan, at kommunalbestyrelsen frit kan vælge, om den vil yde hjælp til nogle af de ydelser, som er omfattet af § 122. Udtrykket »kan yde hjælp« skal forstås således, at hjælpen skal ydes efter en konkret individuel vurdering af, om betingelserne er opfyldt, herunder om hjælpen er sagligt begrundet sammenholdt med bestemmelsens formål.

Efter § 122 kan der ydes hjælp til sygeplejeartikler og lignende uden hensyn til den døendes og familiens økonomiske forhold.

Personkreds

48. Hjælp til sygeplejeartikler og lignende efter servicelovens § 122 kan ydes til plejekrævende personer, som vælger at dø i eget hjem eller i et hospice.

Hospice

49. Hospice er en institution, som yder pleje og omsorg til alvorligt syge og døende. Et selvejende hospice, som har indgået driftsoverenskomst med regionsrådet, skal i medfør af sundhedsloven yde vederlagsfri behandling og pleje, herunder sørge for sygeplejeartikler, medicin m.v. Ophold på et hospice med driftsoverenskomst er således at sidestille med sygehusophold. Der kan ikke ydes plejevederlag, når den døende opholder sig på hospice, se punkt 8.

Eget hjem

50. Der kan gives hjælp til sygeplejeartikler og lignende efter servicelovens § 122 til døende, der plejes i hjemmet af nærtstående i forbindelse med et etableret plejeforhold efter lovens § 119. Det er uden betydning, om plejeren modtager plejevederlag. Hjælpen kan også ydes, når kommunalbestyrelsen helt eller delvis varetager plej opgaven eller yder tilskud efter § 95 i serviceloven til hjælp, som familien selv antager.

Plejhjem, plejebolig o.l.

51. Beboere i plejhjem, plejebolig eller lignende, hvor plejen i overvejende grad varetages af et tilknyttet døgnpersonale, har ikke ret til hjælp til sygeplejeartikler og lignende efter § 122, da der kun kan ydes hjælp i tilknytning til pleje af personer, der vælger at dø i eget hjem eller hospice.

Ikke hjælp til medicin efter servicelovens § 122

52. Der kan ikke efter servicelovens § 122 ydes hjælp til dækning af medicinudgifter. Hjælp hertil ydes efter sundhedsloven.

Hjælp til medicin efter sundhedsloven

53. I medfør af sundhedslovens § 148 kan personer, der vælger at dø i eget hjem, herunder på plejhjem eller plejebolig, efter ansøgning fra den behandlende læge til Lægemiddelstyrelsen få bevilliget hjælp til køb af lægeordineret medicin (terminaltilskud). Det er i den forbindelse en forudsætning, at lægen har fastslået, prognosen er kort levetid, og at sygehusbehandling med henblik på helbredelse er udsigtsløs.

Såfremt en person er tildelt terminaltilskud af Lægemiddelstyrelsen, modtager vedkommende 100 pct. tilskud til køb af lægeordnede lægemidler (både håndkøbslægemidler og receptplig-

tige lægemidler). Baggrunden for denne hjælp til lægeordineret medicin er, at alvorligt syge og døende, som ønsker at blive plejet i eget hjem, ikke skal påføres medicinudgifter, som de ikke ville have haft under indlæggelse på sygehus.

Omfanget af den døendes plejebehov er i øvrigt ikke afgørende for at opnå terminaltilskud efter sundhedslovens 148.

Sygeplejeartikler o.l.

54. Hjælp til udgifter til sygeplejeartikler og lignende (fx sondeernæring og ernæringspræparater) ydes efter et konkret skøn i hvert enkelt tilfælde. I skønnet indgår en vurdering af, om den ansøgte hjælp ville være blevet givet under indlæggelse på sygehus. Der kan ydes hjælp til egenudgiften til fx sondeernæring, ekstra vask af tøj og sengelinned. Ved hjælp til fx egenbetalingen til sondeernæring kan ikke fratrækkes sparede kostudgifter.

Der kan også ydes hjælp til egenudgiften til fysioterapi, og psykologisk bistand, hvis denne hjælp kan antages at ville være blevet givet til den døende under indlæggelse på sygehus.

Hjælp til egenudgiften

55. Der kan kun ydes hjælp efter servicelovens § 122 til udgifter, som ikke dækkes efter anden lovgivning. Det betyder, at der kun kan ydes hjælp efter denne bestemmelse til den pågældendes egen andel af udgiften til sygeplejeartikler og lignende. Der kan kun ydes tilskud efter § 122 til den del af udgiften, som ikke kan dækkes efter fx sundhedsloven eller fra Sygeforsikringen Danmark.

Hvis betingelserne er opfyldt for at få hjælp til udgifter til sygeplejeartikler o.l. efter § 122, skal kommunalbestyrelsen dog ikke vurdere, om der kan gives hjælp til disse udgifter efter §§ 14 og 14 a i lov om social pension (personligt tillæg, helbrestillæg), eller §§ 17 og 18 i Lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. (personligt tillæg, helbrestillæg), servicelovens § 112 (hjælpemidler m.v.) eller aktivlovens § 81 (enkeltudgifter). Lovens § 122 går forud for de nævnte bestemmelser.

Personlig og praktisk hjælp

56. For personlig og praktisk hjælp efter reglerne i servicelovens kapitel 16, der ydes i tilslut-

ning til pleje af døende, kræves der ikke betaling for udgifter til personale, uanset om den tildelte hjælp er midlertidig eller varig, se servicelovens § 161 og Socialministeriets bekendtgørelse nr. 616 af 15. juni 2006 om betaling for generelle tilbud og tilbud om personlig og praktisk hjælp m.v.

Hjælpemidler

57. Hvis den døende får behov for hjælpemidler eller hjælp til boligindretning, kan denne hjælp ydes efter reglerne i servicelovens §§ 112 og 116. Personer, der får hjælp efter kapitel 23, må anses for at opfylde betingelserne i §§ 112 og 116 om varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Et hospice forudsættes at have de redskaber, hjælpemidler og lignende til rådighed, som normalt anvendes i forbindelse med ophold, pasning og pleje af døende i plejehjem, plejebolig o.l. Sådanne hjælpemidler kan således ikke ydes efter servicelovens § 112 til døende, der passes i et hospice.

Hjælpemidler, som den døende herudover har behov for, kan ydes efter servicelovens § 112, såfremt betingelserne i øvrigt er opfyldt.

Afsnit IV

Finansiering m.v.

Kapitel 13

Særligt om opholdskommune, mellemkommunal refusion og finansiering

Opholdskommune

58. Den sociale lovgivnings almindelige bestemmelser om opholdskommune og mellemkommunal refusion fremgår af retssikkerhedslovens kapitel 3.

Plejevederlag og anden hjælp efter servicelovens kapitel 23 udbetales af den døendes opholdskommune, da det er den døendes forhold, som er afgørende for, om der kan gives hjælp.

Hvis den døende tager ophold i en anden kommune for at blive plejet i plejerens hjem, men beholder sin egen bopæl, anses plejerens opholdskommune som den døendes midlertidige opholdskommune. Den midlertidige opholdskommune yder hjælp til plejevederlag m.v. efter servicelovens kapitel 23. Det følger af retssikkerhedslovens § 9 b, stk. 2.

Hvis den døende har bopæl uden for Danmark, ydes plejevederlaget af plejerens opholdskommune, se punkt 15. Hvis både den døende og plejeren har bopæl uden for Danmark, udbetales plejevederlaget af den kommune i Danmark, som plejeren hører til. For så vidt angår opholdskommune for personer med bopæl i udlandet henvises til §§ 5-8 i bekendtgørelse nr. 1382 af 12. december 2006 om retssikkerhed og administration på det sociale område

En døende med bopæl i udlandet kan efter EF-forordning nr. 1408/71 have ret til hjælp til sygeplejeartikler og lignende efter servicelovens § 122, hvis den døende i medfør af fællesskabsretten er omfattet af dansk lovgivning om social sikring. Hjælpen ydes af bopælsstaten efter dens lovgivning. Bopælsstaten vil da have mulighed for at rette et refusionskrav mod den danske stat.

Ansøgning om plejevederlag skal indgives til den kommune, som plejeforholdet ønskes etab-

leret i. Hvis den døende har bopæl uden for Danmark, indgives ansøgningen til plejerens opholdskommune.

Mellemkommunal refusion

59. En eventuel midlertidig opholdskommune, se ovenfor, kan få sine udgifter til plejevederlag m.v. refunderet af opholdskommunen, jf. retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 6 og punkt 307 i vejledning af 3. oktober 2006 om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Finansiering

60. Udgifterne til hjælp efter kapitel 23 finansieres af kommunen efter servicelovens § 173. I de tilfælde, hvor udgifterne til hjælp og støtte for en person under 67 år i en konkret sag overstiger en vis årlig udgift, refunderer staten en vis del af udgiften, jf. servicelovens § 176, stk. 1.

Socialministeriet, den 14. juni 2007

EVA KJER HANSEN

/ Bent Nielsen

Stikordsregister

Registret henviser til *punkter* i vejledningen

A

Anden hjælp	46
Ansøgning	13
Arbejdsdirektoratet	26
Arbejdsledige	22

B

Basisbeløbet	32ff
Beregning, når ret til sygedagpenge	20ff, 39ff
Beregning, når ikke ret til sygedagpenge	20, 32ff
Beskæftigelseskrav, lønmodtagere	28
Beskæftigelseskrav, selvstændigt erhvervsdrivende	28
Bopæl, i udlandet	14ff

D

Deltids- og delepleje	24, 38
-----------------------	--------

E

Eget hjem	7, 50
Ekstra hjælp, fra kommunen	11
Etablering, betingelser for ordningen	3ff

F

Fast beløb, basisbeløbet	32
Feriepenge	25
Finansiering	60
Forsvarligt	4
Frivillig aftale	9

H

Hjælpebidler	57
Hospice	49

I

Indtægtsgrundlaget, lønmodtagere	30
Indtægtsgrundlaget, selvstændige	31
Information	10

K		
	Kort levetid	3
M		
	Maksimumsgrænse, plejevederlag	39ff
	Medicin	52ff
	Mellemkommunal refusion	59
	Midlertidig indlæggelse	45
N		
	Nærtstående	6
O		
	Opholdskommune	13ff, 58
	Ophør	43ff
	Oplysningspligt	34
	Orlov	18ff
P		
	Pasning af nærtstående efter (service- loven § 118)	23
	Personlig og praktisk hjælp	56
	Pleje af døende	2
	Plejebolig, plejehjem o.l.	8
	Plejehjem, plejebolig o.l.	51
	Plejekrævende	5
R		
	Refusion til arbejdsgiveren	17
	Rådgivning	10, 37
S		
	Samarbejde, med læge m.v.	12
	Skat m.v.	42
	Social pension	36
	Sygeplejeartikler o.l.	47ff
U		
	Udbetalingsregler	35
	Udgifter, plejerens	41
	Udlandet	14ff

Indholdsfortegnelse

(Indholdsfortegnelsen henviser til *punkter* i vejledningen)

Afsnit 1	Plejevederlag	
<i>Kapitel 1</i>	<i>Generelt</i>	
	Pleje af døende	2
<i>Kapitel 2</i>	<i>Etablering af en plejeordning</i>	
	Kort levetid	3
	Forsvarligt	4
	Plejekrævende	5
	Nærtstående	6
	Eget hjem	7
	Plejebolig, plejehjem o.l.	8
	Frivillig aftale	9
	Information	10
	Ekstra hjælp fra kommunen	11
	Samarbejde	12
<i>Kapitel 3</i>	<i>Ansøgning, udbetaling m.v.</i>	
	Ansøgning om plejevederlag	13
	Plejeren bor i udlandet	14
	Den døende bor i udlandet	15
	Både den døende og plejeren bor i udlandet	16
	Refusion til arbejdsgiveren	17
<i>Kapitel 4</i>	<i>Tjenestefrihed m.v.</i>	18
<i>Kapitel 5</i>	<i>Beregning af plejevederlag, beskatning m.v.</i>	
	Generelt	20
<i>Kapitel 6</i>	<i>Beregning af plejevederlag når plejeren har ret til sygedagpenge</i>	
	Beregning	21
	Arbejdsledige	22
	Pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom	23
	Deltidspleje	24
	Feriepenge	25
<i>Kapitel 7</i>	<i>Om ret til sygedagpenge</i>	
	Arbejdsdirektoratet	26

	Personkreds	27
	Beskæftigelseskrav for lønmodtagere	28
	Beskæftigelseskrav for selvstændigt erhvervsdrivende	29
	Om indtægtsgrundlaget ved beregning af sygedagpenge for lønmodtagere	30
	Om indtægtsgrundlaget ved beregning af sygedagpenge for selvstændige	31
<i>Kapitel 8</i>	<i>Beregning af plejevederlaget når plejeren ikke har ret til sygedagpenge</i>	
	Fast beløb	32
	Samordning med andre offentlige forsørgelsesydelse	33
	Oplysningspligt	34
	Udbetalingsregler	35
	Særligt vedrørende samordning med social pension	36
	Rådgivning	37
	Flere deler plejeopgaven	38
<i>Kapitel 9</i>	<i>Fælles beregningsregler, skat, arbejdsmarkedsbidrag m.v.</i>	
	Maksimumsgrænse for samlede plejevederlag	39
	Undtagelsesvis højere beløb	40
	Dækning af plejerens udgifter	41
	Skat m.v.	42
<i>Kapitel 10</i>	<i>Ophør af plejeforhold og plejevederlag</i>	
	Ophør ved dødsfald	43
	Ophør af andre grunde	44
	Midlertidig indlæggelse	45
Afsnit II	Anden hjælp	
<i>Kapitel 11</i>	<i>Anden hjælp i stedet for plejevederlag</i>	
	Andre muligheder i serviceloven m.v.	46
Afsnit III.	Hjælp til sygeplejeartikler m.v.	
<i>Kapitel 12.</i>	<i>Hjælp til sygeplejeartikler og personlig og praktisk hjælp</i>	
	Formål	47
	Personkreds	48
	Hospice	49
	Eget hjem	50
	Plejhjem, plejebolig o.l.	51

	Ikke hjælp til medicin efter § 122	52
	Hjælp til medicin efter sundhedsloven	53
	Sygeplejeartikler o.l.	54
	Hjælp til egenudgiften	55
	Personlig og praktisk hjælp	56
	Hjælpe midler	57
Afsnit IV.	Finansiering m.v.	
<i>Kapitel 13.</i>	<i>Særligt om opholdskommune, mellemkommunal refusion og finansiering</i>	
	Opholdskommune	58
	Mellemkommunal refusion	59
	Finansiering	60